

Natur- och trafiknämnden

Program för konst och kultur i det offentliga rummet

Yttrande till kommunstyrelsen

Förslag till beslut

Natur- och trafiknämnden lämnar yttrande över förslag till program för konst och kultur i det offentliga rummet enligt bilaga 2 till tjänsteskrivelsen daterad den 2018-02-06.

Sammanfattning

Sammanfattning av förslag till program

Kommunstyrelsens arbetsutskott har remitterat ett förslag om ett program för konst och kultur i det offentliga rummet. Det föreslagna programmet delar in ansvaret för området i tre delar:

- Kommunstyrelsen ansvarar för metoderna för utformning och utveckling av offentliga rummet och att de tillämpas.
- Kulturnämnden ansvarar för dokumentation och tillgänglighet till konst i offentliga rum genom den Öppna konsten och för konstarkivet.
- Natur- och trafiknämnden ansvarar för förvaltning och drift av konst i offentliga rum.

Sammanfattning av yttrande

Natur- och trafiknämnden tillstyrker huvuddragen i förslaget till program, med följande ändringar/förtydliganden.

- Meningen ” Natur- och trafiknämnden ansvarar för förvaltning och drift av konst i offentliga rum.” omformuleras till ”Kommunstyrelsen, natur- och trafiknämnden samt kulturnämnden ansvarar för förvaltningen och driften av konsten på de fastigheter de förvaltar”.
- Ett förtydligande behövs kring vilken nämnd som är huvudman för konsten samt var ansvaret för beslut kring restaurering och avyttrande samt finansiering för detta ligger.
- Vid överlämning till driften bör följande information läggas in i InternGis:
 - en skötselplan som anger typ och frekvens av framtida planerat underhåll
 - en geografisk position

- ett fotografi av konstverket
- en dokumentation med ev. villkor kopplat till konstnären eller ev. givare.
- Om kulturnämnden behåller huvudmannauppgiften bör driften utföras på uppdrag åt kulturnämnden. Pengarna som avsätts för konstunderhåll i mål och budget, fördelas då via kulturnämnden till de enheter som har uppdraget att utföra driften.

Ärendet

Kommunstyrelsens arbetsutskott remitterade den 12 december 2017, § 197, ett förslag om ett program för konst och kultur i det offentliga rummet, till natur- och trafiknämnden. Förslaget bygger på en sammanvägning av två metoder som tillämpas idag för utformning och utveckling av konst i det offentliga rummet; Konsten att skapa stad och Öppna konsten. Programmet omfattar även ett förslag på ansvarsfördelning för drift och underhåll av konsten.

Öppna konsten och konsten att skapa stad

Öppna konsten utgår från den av kommunfullmäktige den 19 april 2010, § 69, beslutade visionen ”Den öppna konsten ska bjuda in, beröra och berika människor och mötesplatser för konsten i det offentliga rummet i Nacka”. I samma beslut antog kommunfullmäktige en strategi för arbetet med offentlig konst i Nacka. Det samlade ansvaret för arbetet med offentlig konst i Nacka lades på kulturnämnden. Den dåvarande tekniska nämnden fick ansvaret för drift och underhåll av den offentliga konsten på allmän plats. Det finns dock inte någon bestämmelse om det i natur- och trafiknämndens reglemente idag och det är heller inte ett arbete som normalt har utförts inom ramen för natur- och teknikprocessen.

Med början i ett Vinnova-projekt har arbetssättet Konsten att skapa stad utvecklats inom kommunstyrelsens ansvar för stadsutveckling. Konsten att skapa stad handlar om medskapande konst, kultur och konstnärlig kompetens som resurser för ökad innovationskraft och hållbarhet i stadsutvecklingen. Det är en metod för att öka konstnärliga uttryck. Metoden avser att tillfredsställa behov och önskemål uttryckta av Nackas medborgare i olika undersökningar och dialoger och bygger på tanken att konstnärliga uttryck under och efter pågående stadsutveckling är viktiga för att människor ska trivas och må bra.

Stadsledningskontoret har i tjänsteskrivelsen till förslaget om programmet (bilaga 3) beskrivit de två metoderna mer utförligt. Det finns även en redovisning av arbetet med Öppna konsten som kulturhuset Dieselverkstaden har sammanställt (bilaga 4).

Ansvarsfördelning

Det föreslagna programmet om konst och kultur i offentlig miljö delar in ansvaret för området i tre delar:

- Kommunstyrelsen ansvarar för metoderna för utformning och utveckling av offentliga rummet och att de tillämpas.
- Kulturnämnden ansvarar för dokumentation och tillgänglighet till konst i offentliga rum genom den Öppna konsten och för konstarkivet.
- Natur- och trafiknämnden ansvarar för förvaltning och drift av konst i offentliga rum.

I de fall som konst i det offentliga rummet behöver flyttas tillfälligt eller permanent eller annars tas om hand när arbetet med att genomföra utbyggnaden av Nacka stad och lokala centra pågår eller välfärdsfastigheter med konstnärlig utsmyckning byggs om/utvecklas, föreslås kulturnämnden vara ansvarig för omlokalisering och tillgänglighet under temporär placering.

I programmet anges även att det ska finnas en dokumentation för skötseln av konsten och att det är kommunstyrelsen och kulturnämnden som ska medverka till att en sådan tillkommer på objektsnivå.

Enheten för drift offentlig utemiljö bedömning av det föreslagna programmet

Konsten är en självklar och viktig del i det offentliga rummet som både kan skapa platsidentitet och berika upplevelsen av att vistas där. För att konsten ska bestå och behålla sin attraktivitet över tid, är det viktigt att den underhålls löpande och på ett genomtänkt sätt. Enheten för drift offentlig utemiljö välkomnar ett tydligt uppdrag att ansvara för drift och förvaltning av konst som finns utomhus och på fastigheter som förvaltas av natur- och trafiknämnden.

Driften av konst och fastighet hör ihop

Under rubriken "Dokumentets syfte" i programmet står "Med det offentliga rummet avses samhällets gemensamma utrymmen utomhus eller inomhus om funktionerna och ändamålen med utrymmet är desamma som för utrymmen utomhus." Under rubriken "Ansvar" anges att "Natur- och trafiknämnden ansvarar för förvaltning och drift av konst i offentliga rum". Detta kan sammantaget tolkas som att förslaget är att natur- och trafiknämnden ska ansvara för driften och förvaltningen av all kommunens konst, oavsett plats.

Enheten för drift offentlig utemiljö anser att ansvarsfördelningen för driften av konsten, liksom all annan form av drift som tex. snöröjning, belysning, sopkorgstömning mm, borde utgå från vem det är som ansvarar för förvaltningen av fastigheten i övrigt. Driften kan då planeras och organiseras på ett kostnadseffektivt sätt tillsammans med övrig drift genom att läggas in i befintliga driftavtal. Om enheten för drift offentlig utemiljö ska ansvara för driften av konst på platser enheten inte förvaltar blir det sannolikt organisatoriskt svårt (tex. gällande tillträde till lokalerna eller kommunikation med verksamhetsutövaren gällande exempelvis tillträde till en förskolegård) och kräver troligen även upphandling av nya avtal.

Enheten föreslår därför att meningen ”Natur- och trafiknämnden ansvarar för förvaltning och drift av konst i offentliga rum” omformuleras till ”Kommunstyrelsen, natur- och trafiknämnden samt kulturnämnden ansvarar för förvaltningen och driften av konsten på de fastigheter de förvaltar”. Kommunstyrelsen ansvarar då för konsten på fastigheter som förvaltas av enheten för fastighetsförvaltning och kulturnämnden ansvarar för konsten på fastigheter som förvaltas av idrottsdriften.

Kulturnämnden är huvudman och ansvarig för reinvesteringar samt underhåll som kräver konservator

I programmet framgår inte vilken nämnd som är huvudman för konsten. Enheten för drift offentlig utemiljö föreslår att det fortsatt blir kulturnämnden som är huvudman. Om det behövs reinvesteringar för restaureringar, eller behövs ett beslut om att kassera ett uttjänt konstverk, bör detta beslutas i kulturnämnden. Driftens ansvar (oavsett om det är fastighetsdriften, idrottsdriften eller driften av offentlig utemiljö) bör vara tillsyn och utförande av löpande planerat underhåll som kan utföras av ordinarie driftpersonal och utan avstämning med en konservator. Vid en vandalisering av ett konstverk eller ett större åldersbetingat restaureringsbehov, behövs en helt annan kompetens än vad som finns inom driften idag. Ansvaret för dessa frågor behöver förtydligas i programmet.

Dokumentation vid överlämning till driften

Programmet anger att ”Det ska finnas en dokumentation för skötseln. Kommunstyrelsen och kulturnämnden ska medverka till att sådan tillkommer på objektsnivå.” Vid överlämning till driften bör det förutom en skötselplan som anger typ och frekvens av framtida planerat underhåll även finnas en geografisk position, ett fotografi av konstverket samt en dokumentation med ev. villkor kopplat till konstnären eller ev. givare. För en enhetlig och kvalitetssäker överlämning bör denna information vara inlagd i ett ”konstskikt” i InternGis.

Ekonomiska konsekvenser

En schemalagd och planerad tillsyn och underhåll av konsten medför tillkommande kostnader i driftavtalen med entreprenörerna. Om detta underhåll inte utförs idag, innebär det totalt sett en kostnadsökning för kommunen. Om underhållet av konsten kan adderas i befintliga driftavtal hos idrottsdriften, fastighetsförvaltningsdriften och driften av offentlig utemiljö blir de tillkommande kostnaderna troligen låga.

I linje med förslaget om att kulturnämnden bibehåller sitt huvudmannauppdrag, föreslår enheten för drift offentlig utemiljö att driften utförs på uppdrag av kulturnämnden. Detta innebär att pengarna som avsätts för konstunderhåll i mål och budget, fördelas via kulturnämnden till de enheter som har uppdraget att utföra driften.

Konsekvenser för barn

Det föreslagna programmet förväntas ha positiva konsekvenser för barn. En attraktiv offentlig miljö ger en levande miljö där människor väljer att uppehålla eller röra sig vilket skapar trygghet. En del konst har även kombinerade lekvärden.

Bilagor

Bilaga 1 förslag på yttrande

Bilaga 2 förslag på program för konst och kultur i offentliga rummet

Bilaga 3 tjänsteskrivelse från stadsledningskontoret

Bilaga 4 rapport kring Öppna konsten

Kristina Petterqvist

Enhetschef

Enheten för drift offentlig utemiljö